

Hétfői Friss Újság

Felelős szerkesztő:
Dr. Gara Ernő

(független politikai hetilap)

Telefon 304. Szerkesztőség:
és kiadóhivatal Str. Mihai.
Viteazul (Rákóczi-u. 16. sz.)

Négy favállalatról

szól ez a vezércikk. négy szatmári fatermelő vállalatáról, amelyek közül három sietve, gyors tempóban, hogy elmeneküljön a biztos pusztulástól — leépít, a negyedik pedig — istenem a negyedik most ismét arról nevezetes, hogy jó nagyot panamáztak a tervhöz. Mindenekelőtt erről a negyedikről: a város tulajdonát képező Avasi Erdőgazdaságról beszélünk. Ennek a lapnak a belsejében mindenki olvashatja, hogy legújabbán mi történt az avasi erdőiparnál. Újabb nagy visszaélések — ezúttal mintegy kétféle millióról beszél a fáma. Két millióval károsították meg ismét ezt a szerencsétlen várost, ennek a szerencsétlen falu-városnak nagyvárosi mértékű mértékű is jóval felülmúló adókkal agyonnyargatott közönségét. Ez ami a legszomorúbb; ez nem szörvénys jelenés — ez rendszer. Rendszer ez minálunk, hogy a közvagyonnal lekiismeretlenül, csakisalmája módjára gazdálkodnak, rendszer az, hogy a felfedezett panamák egy kis világosság után ismét a jótékony sötétbe merülnek. Ennek a rendszernek a következménye, hogy sohasem látjuk vissza a kivezetkezett adóinkat, sem középületek, sem utcajavítások sem semmiféle városrendezés formájában: ennek a rendszernek a következménye, hogy egy hatvanezer lakosú városban elszörnyűködik az idegen, ha az állomásról behozza a rozoga fiáker. Nyáron porfelhő, esős szakban tengelyig érő sár az állomástól az Attila-utcaig — sohasem teltett arra, hogy ezt a kis uttestet rendbehozzák. Ennek a rendszernek köszönhetjük, hogy nincs egyetlen rendezett utcánk, hogy nincs egy parkunk, illetve az az egy ami van, olyan rendezetlen, hogy az ösvadon

angolpark hozzáképest. Az Avasi Erdőipar panamáját megröngtenezük és felfedezzük a mélyén azt a korrupciórendszert, amelybe előbb-utóbb bizonyosan belépustulunk.

És most szólunk a másik három favállalatról. A Békési uradalom, a Bikszádi Faipar r-t és a Fatermelő Részvénytársaság csaknem százszázalékosan leépítenek, sok ezer munkást elbocsájtanak, beszüntetik az üzemeiket. Miért? Azért, mert az egymásra torló miniszteri rendeletek olyan gátat vetnek a fa export elé, hogy azokat már

a legnagyobb erőfeszítéssel sem lehet keresztültörni. Meghúzzuk a vonalat a városi adminisztrációnk íróasztalaitól a miniszteri-umok íróasztaláig — megtaláljuk az összefüggést a négy favállalat sorsa között: az egyiket elpanamázzák, a másik három elrendeletezik. A miniszteri rendeletek sem szülnének tiszta altruista intenciókból.

A városi és az állami adminisztrációban ugyanazok a célkitűzések diktálják a munkát. Ezért döngeljük egyenlőre hiába a korrupciónak erősen kiépített hierarchiáját. (g)

Visszaállítják Erdélyben és Bánságban a kényszeregyezkedést

Bukaresti tudósítónk táviratozza: Marzescu igazságügyi miniszter kijelentette, hogy a kényszeregyezségről szóló rendelkezéseket Erdélyben és a Bánátban ismét visszadlítja. Az új intézkedések értelmében azonban a kényszeregyezés legkisebb kvótája 60 százalék.

Három havi moratóriumot kérnek a kereskedők

(Bukarest május 24.) A kereskedők interveniálnak az igazságügyi miniszternél, hogy a nemes valutájú hitelezőkkel szemben fenálló adósságaik megfizetésére három havi moratóriumot engedélyezzének. Egyben a minisztertanács felhatalmazását is kérték, hogy szükség esetén, szeptemberben újabb moratóriumot kapjanak, e tartozások megfizetésére nézve.

Általános béke készül Bulgáriában

Szöfiából táviratozzák: Cankov bolgár miniszterelnök leghatározottabb szándéka, hogy megteremtse a bulgáriai politikában a békés együttműködést. Az ellenzék vezéreit egymásután fogja megbeszélésre hívni, hogy a bel- és a külpolitikai kérdéseket megvitassák. A miniszterelnök elsőnek a demokraták vezéréit, Marihovot és Mussanovot hívta meg.

Herriot visszatéréséről beszélnek

Párisból jelentik: Az Ere Nouvelle hiradása szerint pénzügyi körökben arról beszélnek, hogy a Painlevé-Briand-Caillaux kabinet nem maradhat meg pozíciójában és hogy hamarosan egy Herriot-Blum kormány váltaná fel. Ez a hír pénzügyi körökben nagy nyugtalanságot keltett, aminek az volt a következménye, hogy a tőzsdén az ösz-

szes francia értékek hanyatlottak, Nemcsak bankértékek, hanem nagy ipari vállalkozások részvényei is jelentékenyen estek. Az áresés harminc és száz pont között mozgott. Az information szerint az esés a legutóbbi tőzsdenapon nem folytatódott, mert az értékpapírok alacsony állása sokakat nagymértű vásárlásra ösztönzött.

Károlyi Mihály — gyári munkás lesz Párisban

A magyar népköztársaság elnöke a franciátővárosban (Páris, május 22.) Tudvalevő, hogy gróf Károlyi Mihály Veér Imrével, Linder Bélával és Jászi Oszkárral Párisban lapot indított „Köztársaság” címen. Az Amerikából visszatért és eddig Londonban tartózkodó Károlyi a lap megindulása után elha-

tározta, hogy: a magyar köztársaság eszméjéért ezentul Párisban fog küzde, ni.

Tegnapelőtt tartotta Károlyi Mihály ünnepélyes bevonulását Párisba. Az állomáson feleségén kívül Veér Imre, Linder Béla és Jászi Oszkár, valamint több száz munkás várta.

Az utcán Károlyi beszédet intézett hallgatóságához.

Igy érkezett meg Károlyi Mihály, a volt magyar köztársaság elnöke Párisba. Még aznap este kijelentette hívei között, hogy mint egyszerű gyári munkás akar dolgozni és továbbra is rendületlenül küzd majd a magyar köztársaságért.

A **48-ik**

éve köztudomásu, hogy a

**Rosenfeld
Miksa
cégnél**

**Legolcsóbban
és legjobb minőségben**

vásárolhat

**Békeminőségű
szöveteket,
vásznakat és
szönyegeket.**

Telefon 157. Alapítottát 1877.

**Elegáns
uri fehérnemű
lezkovits
Testvérek
(P. Bratianu (Deák-tér))**

Eladó 1 festett fürdőka-
bin női és férfi külön
öltözkövel. Ugyanott
2 jókarban levő tár-
sas csónak. Cím a ki-
adóban.

**Giovanni
mester
hétfőn, kedden
fellép az
URÁNIA mozgó-
ban.**

A hitközségi petíció nem tartozik a városi tanácshoz.

Áll a harc a hitközségi választások után. — Miért fordultak az elégedetlenek a világi hatósághoz? — Mit mond az 1905. évi miniszeri rendelet? — Frankel Mihály volt hitközségi elnök távol áll a mozgalomtól.

A legutóbbi zsidó hitközségi választások szenvedélyektől körbácsolt hullámai magásra csaptak. A választás befejezése után sem nyugodtak el a felfűtött szenvedélyek és a zsidó közösségben tulonul pertraktálják azokat a körülményeket, amelyek nem voltak alkalmasak arra, hogy a választás eredményét közmegegyezéssel fogadják. Ezek szerint a hitközségi választások sok tekintetben morális kifogás alá esnek, sok olyan momentum történt, amelyek alkalmasak arra, hogy kétségbevonják azt, hogy az újonnan megválasztott tisztikart valóban a zsidó tömegek akarata emelte a pozíciókba.

Ilyen hangulatban verbuválódott és nőtt jelentékeny az elégedetlenkedők serege, amely petícióval támadta meg a választást és pedig egészen szokatlan módon nem az egyházi hatóságokhoz adták be a petíciót, hanem a világi fórumhoz fordultak.

Ennek a különös eljárásnak, amely nem mindennapi a zsidó egyházak történetében, illetékes helyen a következő magyarázatát kaptuk.

— Valóban meglehetősen kellemetlen tény, hogy a közigazgatási hatósághoz fordultak jogorvoslatért, de aki ismeri az előmenyeket könnyen megértheti az eljárás indítékát.

A mostanihoz hasonló viharos tisztikar választás volt ezelőtt két esztendővel is. Akkor a petícionálók az egyházi hatóságnál kerestek jogorvoslatot, le is jött a beszercei főrabbi, aki a szenvedélyeket pillanatnyilag úgy pacifikálta, hogy megígértette Reiter Mór elnökkel egy év múltáni lemondását, az elnök az ítélet dacára nem mondott le az év lejtelével és ezért tartottuk szükségesnek, hogy most nagyobb garancia céljából világi hatóságokhoz forduljunk.

Mi lesz a petíció sorsa.

A petíciós kérvény tudvalevőleg Erdélyi Traján városi tanácsos előtt fekszik. A tanácsos nem igen tud mit kezdeni a kérelemmel, mert a törvény szerint ez az ügy nem tartozik a hatáskörébe.

Igaz ugyan, hogy az 1905. évi vallás és közoktatásiügyi miniszeri rendelet szerint a hitközségi választások petíciói a városi tanács hatáskörébe tartoznak, azonban egy ugyanebben a rendeletben levő további megszorítás szerint, csakis abban az esetben ha két különböző zsidó frakció, például az ortodox és neologok közötti differenciákról lenne szó. Így azonban, mert egy frakció-

ban keletkezett a differencia városi tanács nem illetékes ennek az elbírálására.

Valószínű tehát, hogy várni kell a legközelebb esedékes választásokig, amíg az elégedetlenkedő tábor akarata megnyilatkozhatik.

A zsidó hitközség. Kebelében támadt viszályok publikálása során feltűnést keltett egy hírlapi közlemény, amely Frankl Mihály köztisztviselőben álló kereskedőt volt hitközségi elnököt vádolja a

peticionáló alarmizálásával és általában az elégedetlenség szításával.

Legszélesebb körökben nagy méltatlankodással fogadták Frankl Mihály személyének ilyenent beállítását és kijelentették, hogy a volt hitközségi elnök jelenleg mindenféle hitközségpolitikai mozgalomtól távol áll, annál kevésbé vállalkoznék diszonanciát szító szerepekre. Az említett cikk megjelensét személyeskedő okokra vezetik vissza.

Az amerikai kormány beszüntetni készül a keleti part bevándorló állomásait

„Keszélgárdát” felosztatják. Külföldön vizsgálják az utasokat.

Az amerikai kormány illetékes minisztériumai, u. m. a munkaügyi, külügyi és pénzügyi államtitkárságok képviselői konferenciát tartottak, amelyen arról volt szó, hogy teljesen megváltoztatják a bevándorlási szabályokat és az Atlantifengerpart melléki összes bevándorlási állomásokat — köztük Ellis-Islandot — megszüntetik.

A konferencián megbeszéltek azt a tervet, hogy az összes külföldi amerikai konzulátusi hivatalokban felállítanak bevándorlási szolgálatot és az Amerikába készülő utasokat ott fogják megvizsgálni. Különösen meg akarják szigorítani a diákokra vonatkozó szabályokat, mert ezen a réven nagyon sok tanulmányozó érkezett a szigorú rendszabályok ellenére Japánból Amerikába.

A kormányhivatalokat felszólítják, hogy szigorúan alkalmazzák bevándorlási kérdések el-

intézésénél a kiszabott rendelkezéseket és törvényeket, nehogy elősegítsék a tanumányozás ürügyével törvénytelenül besurranókat.

A konferencián résztvettek: Davis államtitkár, Hennig és White helyettes munkaügyi államtitkárok, Husband bev. főfelügyelő, Carr külügyi helyettes államtitkár és több miniszeri főtisztviselő. A konferencia két legfontosabb tárgya volt: szigorubb egészségügyi ellenőrző szervek létesítése a bevándorlók vizsgálatánál és egészségügyi, valamint kormányellenőroknak a hajókon való alkalmazása, akik kísérik az utasokat Amerika felé és utközben is ellenőrzik a bevándorlókat. — Ha ezt a két főpontot elfogadják, akkor Ellis Islandot, mint főbevándorlási állomást megszüntetik és csupán csak deportálási állomásnak fogják használni.

Gyilkolt az elmebeteg magyar gróf.

Érdekes tárgyalás a bécsi bíróság előtt.

(Bécs, május 24.) A múlt év augusztus elsejének éjszakáján a Bécs melletti levő Inzersdorf magánelmeógyógyintézetben tragikus eset történt, amelynek a gyógyintézet egyik ápolója esett áldozatul. — A támadó a 23 éves gróf Vay Béla volt, akivel egy szobában aludt Zaruba nevű ápolója is. Az ápoló a gyilkosság éjszakáján ki akart menni a szobából, de a gróf utánaosont és az ágyból kivett deszkadarabbal ápolóját hátulról leütötte, aki azonnal meghalt. A vizsgál-

lat eredménye szerint az elővigyázat hiánya okozta az ápoló halálát és ezért az ügyészség vádat emelt a gyógyintézet vezetője, dr. Fries Edgar ellen életbiztonságba ütköző eljárás miatt. A bíróság a ma megtartott tárgyaláson dr. Friest felmentette a vád alól, mert hanyagságot nem lehetett rábizonyítani és a bíróság megállapítása szerint a katasztrófát sokkal inkább a szerencsétlenül járt áldozat elővigyázatlansága idézte elő.

Mussolini nyilatkozik a jövő háborújáról.

A legközelebbi háborút a szárazföldön vívják.

Róma, május 24. (Prágát jelentő tudósítónk.) A szenátus tegnapi ülésén az új általános vezérkari főnöki állást kreáló Mussolini álláspontja védelmére tartott beszédében többek közt a következőket mondotta:

„Az alpokon túl két népcsoport él, a német és a szláv. Inváziót csak onnan várhatunk, ahogy már századok óta többször is történt. Biztosan hiszem, hogy a legközelebbi háború is szárazföldi háború lesz. Időnként nem tölthetjük tétlenül és én nem veszem magamra a felelősséget, hogy a nemzetet egy elő nem készített harc elé állítsam.”

VALÓDI
angolszövegek
megérkeztek
LOVÁSZ-nál
csak jó és fővárosi munkaerő
Piața Brătianu 21

Női divat harisnya különlegeségek Fischer Antal selyem-áruházában. Üzlet átalakítás miatt az összes raktáron levő áruk június 15.-ig feltűnő olcsó árban lesznek elárulva.

A Viktoria kávéház teljesen átalakítva, újonnan berendezve, úgy, hogy ma Satu-Marén a a legkellemesebb szolid, szórakozó hely. Állandó buffet, kitűnő fajborok. Minden este Szirmai kitűnő zenekara mizsikál

Harisnyák és zoknikban
legnagyobb választék
ICZKOVITS
TESTVÉREKNÉL
Piața Brătianu (Deák-tér)

Rézkarnisok 110 Leitől.
konyha melegek, alpacca- és alpaca-ezüst **evőeszközök**, kézi pénzeszkevények, csempével kirakott asztal sparnellek érkeztek
Fekete Vasudvarában
P, Brătianu 8. Telefon 172.

Megérkeztek

Városi bérpalota.

a tavaszi udonságok férfi és női szövetek szottis szövetek, selyem vásznak férfi és női covercotok, kabát szövetek. **Férfi ruha szövetek 140 széles 180 leitől.**
KLEIN ELEK-nél

Kétmillió panama a városi erdő-vállalatnál.

Még egy csapolás az Avasi Erdőiparból. — Hogyan kezelik az adófizető polgárság vagyonát.

Hónapok óta szélszélű tart a városi adminisztráció panamakronikájában. Már, már azt lehetett volna hinni, hogy megváltozott rezsim új érárt terem, hogy a közpénzek körüli gazdálkodás módszerét a lelkiismeret diktálja, hogy gátat vetettek annak a panamavirágának, amely esztendő óta feltartóztatatlan árként mosta ki a lelkiismeretet a városi ügykezelés labirintusaiból. De ime: a szélszélű vihar töri meg — néhány nap óta újabb városi panamáról beszélnek, ezúttal olyan nagy dimenziójú visszaélésekről, amelyeknek, csak hozzávetőleges számszerű értéke több mint két millióra rug.

A város legtermékenyebb panama terében az Avasi Erdőgazdaság adminisztrációjában termelt meg ez a legnagyobb botrány, amelynek főhőse egy huszegynéhány esztendő fiatalember Neamtu Coriolan. A bevezetett házi vizsgálat már sok mindent megállapított: Neamtu ur a városra botrányosan, terhes szerződést kötött, egy kis pénztárhány is mutatkozott, egy kis könyvelési malináció is előfordult, — összevéve már az első felületes vizsgálatnál közel egy millió károsodást mutatott ki az a bizottság, amelynek tagjai Dr. Dosa alpolgármester, továbbá Armas, Dr. Ambrózy, Demeter Teofil tanácsosok és Dr. Szilvássy Agoston városi főügyész. Ez az ugynevezett előzetes vizsgálat bizottság még nem fejezte be teljesen a munkáját és beavatott helyről nyert értesülések szerint a már megállapított egy milliónyi károsodás legalább is megduplázódik, mire a vizsgálat nagyjában véget ér.

Neamtu Coriolan visszaéléseinek a zömét abban az időben követte el, január, február és március hónapokban, amikor a régi városi tanács tagjai már nem voltak hivatalukban és az új tanácsosok még nem kapták meg kinevezéseiket. Ez alatt az interregnum alatt Neamtu, aki akkoriban az Avasi Erdőgazdaság élén állott, szabadon köthette az ügyleteit anélkül, hogy tanácsai határozatok azokat befolyásolták volna. Ebben a tanácstalan interregnumban Neamtu ur egy pillanatig sem maradt tanácstalan: *jelentékeny megvesztegetési összegek fejében olyan üzleteket kötött privát kereskedőkkel, hogy a város ha csak valami jogorvoslat, mentesség nem történik, koldulni fog a Neamtu-féle üzletektől.* Olyan feltételek mellett szállította Neamtu az avasi erdőipar fakészletét, olyan olcsó áron és olyan fizetési feltételek mellett, hogy

akadt kereskedő, aki

utólag nem meri belemenni a reá nézve tulajdosanelelőnyös és a városra nézve káros hátrányos szerződésbe és anélkül, hogy erre felszólították volna, magától vitte vissza a szerződést azzal, hogy nem akar az ügyesség kezére kerülni.

A panamasorozat, egyes tételei még nem kerültek nyilvánosságra: a városi tanács reméli, hogy az ügy kipattanása után módjában lesz még az ügyletek nagyrészt turpis causae címén stornírozni és ezért mielőtt az ügy minden részletében a nyilvánosság elé kerülne, megpróbálkozik utólagos egyességekkel csökkenteni a milliós károsodást.

Olyan verziók is keringenek, hogy illetékes körök el akarják menteni ezt a legújabb panamát a nyilvánosságtól. Ezt a kísérletet lehetetlennek tartjuk: közvagyonról van szó, amelynek az ügykezelése igenis a nyilvánosság elé tartozik, minden titokzosság ellen. A város polgársága követeli, hogy erről a legújabb panamáról hivatalos nyilvános tájékoztatások történjenek. Ha ez még egyelőre az ügy kezdő stádiumában taktikai okokból meg nem történhetik, elvárja, hogy mielőtt a vizsgálat olyan stádiumba kerül, hogy a részletes nyilvánosságra hozatal annak veszélyeztetése nélkül megtörténhessen, azonnal jelenjenek

meg a hivatalos nyilatkozatok a közönség tájékoztatása és megnyugtató céljából. Kívánsiák vagyunk a következőkre:

1. Milyen összegre rug a város károsodása?
2. Hogyan fog megtérülni az összeg?
3. Kinek a segítségével történhetik a tömeges visszaélések?
4. Hibás-e a városi adminisztráció ellenőrzési szerve?
5. Mi történik azokkal, akik az ügyben részesek, vagy segélykezett nyújtottak?

Általában megköveteljük, hogy a vizsgálat minden egyes fázisa nyilvánosságra hozassék és eleve tiltakozunk mindenféle elsimító intézkedések ellen, amelyek az egymásutáni panamáknak körözközi.

Annak idején, amikor a városi ügykezelés élen magyar tanácsosok állottak sohasem voltunk elnézők az előfordult visszaélések ügyében. Mindig is azt hangoztattuk, hogy előttünk a magyar közvélemény előtt nem lehet mentés az, hogy magyar valaki, ha a közönség kárára visszaéléseket követ el. Nem magyar, vagy román nemzetiség a döntő abban a tekintetben, hogy valaki méltó egy hivatali tisztség viselésére, hanem a minden nemzetiségen föltűlő becsületesség, a közérdekében való áldozatos lelki ismeret. Éppen úgy, mint ahogy annak idején nem riadtunk vissza attól a több oldalról ránszakadó ódiumból, hogy magyar tisztviselőkkel szemben nem vagyunk elnézőek, éppen úgy nyilvánosságra tudjuk hozni azoknak a bűnei is,

akik az államfenntartó román nemzetiségből valók. Igen mert valóban államot fenntartani akoró románságnak nem lehet érdeke, hogy a nemzetiszínű főga alatt panamisták bujjanak meg. Ha azt hiszik Neamtu urék, hogy a románságuk kiszínezett hangoztatása alkalmas arra, hogy azzal a panamáikat leplezzék — tévednek. Előbb, utóbb reaktálódhatnak a román közéletből és elkövetkezik az idő, amikor ebben az országban az lesz a jó hazafi, akár román, akár magyar, akár zsidó, aki becsülettel dolgozik és a munkája után akar tisztességesen megélni.

Azért hangoztattuk ezeket, mert Neamtu ur annak idején sokat áskálódott a magyar tisztviselők ellen. Mint most legutóbb kiderült időszakonként bizalmas jelentéseket küldött a minisztériumba: ezekben a jelentésekben denunciatla a városi tisztviselőket. Ebben az időben Neamtu ur maga is szorgalmasan kutatótt panamák után. Nem tudunk Neamtu ur bizalmas jelentéseiről, csak azt láttuk, hogy egy lelkes fiatalember nem tűri a városi visszaéléseket és ezt dícséretre méltónak találta. Most aztán látjuk, miért állottunk néha pillanatnyilag egy fronton: mi azzal az őszinte akarással, hogy a visszaéléseket kiirtsuk, ő pedig azzal az alatomos számíttással, hogy a panamákat — ne más, hanem ő csinálja. Türelmetlen, purifikáló és sovinszta hadjáratainak meg lett az eredménye: vezető pozícióba jutott. — Ennek is meg lett az eredménye, néhány hónap alatt milliós panama üzleteket csinált.

Várjuk a vizsgálat eredményeit és sorról-sorra közölni fogjuk azokat a panamákat, amelyek a türelmetlen sovinszta tógája alól előbukkannak.

Kóbor Irén a kurzuspolitika malmában.

Egy debreceni ébredőlap hajszája művész ellen. — Miért hagyta el Kóbor Irén a debreceni színházat. — Hirlapi cikkel — bűnvádi feijjelentések.

Megoldódott a szatmári színház primadonna válsága — Kovács Imre színigazgató, mint már nyilvánosságra került le szerződtette Kóbor Irént, akit még a két év előtti szezonból ismer és kedvel a közönség.

Érdekes tények előzték meg Kóbor Irén le szerződtetését, amely úgy vált lehetővé, hogy a művész Magyarországon egy politikai izü hajszá centrumába került. A hajszá abban az atmoszférában öltött politikai jellegget, amely ma Magyarországon uralkodik és amelyben nagyon könnyen használhatók személyi differenciák elintézésére az ugynevezett politikai fegyverek. Kóbor Irénnel is így történt: egy rivalizálás révén került egy olyan politikai izü heccakampány közepébe, amely odafejlődött, hogy a helyzete tarthatatlanná lett Deb-

recenben, ahol a Csokonai színház primadonnája volt.

A dolog a következőképpen történt.

Mielőtt Kóbor Irén a debreceni színházhoz szerződött, annak a primadonnája egyik ottani napilap szerkesztő névszerint Kolozsvári Borcsa Mihály felesége volt. Borcsa Mihály a Hajdúföld című napilapot szerkeszti és ebben a lapban a szezon elejétől kezdve érezte Kóbor Irénnel, hogy a szerződötése a felesége állásába került. Amíg ez a kompány a színházi kritikákon belül maradt, Kóbor Irén nem sokat törődött a szerkesztő bosszuhadjáratával annál is inkább, mert a többi debreceni lapok állandóan dícsérő hangon emlékeztek meg a művészről általunk is ismert kiváló képességeiről. Borcsa szerkesztő urat azonban a szenvedelem kiragadta a színházi rovat

elkeresztettségéből és a lapjában nyíltszini támadásokat intézett Kóbor ellen. A támadások bázisa — mert a Hajdúföld ébredő lap — az volt, hogy Kóbor Irén zsidó és természetesen destruktív, hogy nem tűrhette, hogy a debreceni Csokonai színházban zsidó színésznek énekeljen.

Amikor a támadások kezdtek nagyon kellemetlennek lenni, a megbántott művész Debrecen című napilapban nyílttéri közleményben felelősségre vonta az agresszív szerkesztőt, amiért az személyes bosszuját politikává gyúrta és vallási kérdéssé tette a színházi működését.

A nyílttéri közlemény úgy látszik erőlyes hangú lehetett, mert Borcsa ur a bírósághoz fordult jogorvoslatért.

A bíróság előtt Kóbor Irén a Debrecen című lapban megjelent

Tavaszi cipőújdonságok

nagy választékban naponta érkeznek

Grünfeld Tertvérdkhez

Grünfeld Posztóáruházában Városháza mellett

elsőrangú angol gyapjú szövetek nagy választékban

közlemény szerint a következőkben védekezett.

Kóbor Irén terhelte kihallgatása során beismerte, hogy az inkriminált cikket ő írta azért, mert már Debrecenbe jövele előtt a „Hajdúföld állandóan kellemetlenül foglalkozott személyével és azóta is folyton üldözi, művészi reputációja és kenyere ellen for. Csatlója idevonatkozólag a Hajdúföld száma, amelyekben levő ellene szóló cikkeket a lebecsülés célzatával állandóan hangosztatják izraelita vallásu művelőit.

A debreceni vizsgálóbíróság Kóbor Irén védekezése alapján megszüntette az eljárást a művész ellen.

Hajdúföld azonban nem nyugodott: folytatta a hajszát egészen addig, amíg Kóbor Irén végre is elhatározta, hogy megvált a színházról.

Elutazása előtt nagy kéthasábos cikkben ismerteti a helyzetet Kóbor Irén a Debrecen című lapban a város közönségével.

A Hajdúföld azért üldöz mert zsidó vagyok. A Hajdúföld célja teljes mértékben bevált. Az én idegrendszerem ma már a Hajdúföld által indított hajszát következtében nem olyan erős, hogy az iramot bírjam: mindazonáltal a debreceni közönség tájékoztatására, amelynek szeretetét elvártam és amelyet becsülni fogok, tartozom néhány szóval.

És itt elmondja Kóbor Irén hosszú üldöztetésének történetét. Majd így fejezi be a cikket:

— Azt azonban nem éri meg, hogy a művészi ambíciómát megölje, mert tovább dolgozni fogok és rábízom a Hajdúföld eljárásának megítélését minden jóízű emberre. Debrecen, 1925. május 15.-én.

Május huszadikán már itt volt Kóbor Irén a szatmári szintársulatnál, ahol a régi szeretettel fogadjuk és hisszük, hogy hamarosan kipihen a „politikai üldöztetésének” borzalma.

UTLEVÉL
VIZUMOKAT
szerez gyorsan, pontosan és legolcsóbb áron.
Futár minden nap!
Berger & Katz
utlevél vizumoztatási iro d.
Str. Horia (Károlyi-köz 2.

Csak az tudja meg, hogy
utlevelek
vizumozással s mindennemű közvetítést a leggyorsabban s legbiztosabban eszközöl
LEBOVITS
gthányi-ntca 1. Telefon 228.

HIREK Ki lesz az új prefect?

Egy kávéházi asztaltársaságban a helyi politikáról többek között a prefektus választásról beszélnek. Találgalják ki jön most Cantunari helyébe?

Mindenkinek van egy önálló különbejárata jelöltje — a legérdekesebb azonban egy román újságírónak tippje.

— A legjobb volna, ha Sherlock Holmes kerülne a vármegye élére.

— ?
— Az avasi Erdőgazdaság és egyéb machinációk... itt már csak Holmes barátunk tudna rendet teremteni.

A társaság megegyezett a jó tippben — most már csak a kormánytól függ...

Tessitori Nóra a magyar szó legragyogóbb tehetségű művésze egyetlen előadó estjét **kedden** tartja a **Cecil teremben**. Jegyek Huszár könyvkereskedésében előre válthatók. A vasárnapra megváltott jegyek érvényesek.

Romániai újságírók Masaryk elnöknel. Prágából táviratozzák: Masaryk köztársasági elnök tegnap teát adott a romániai újságírók tiszteletére. Az elnök üdvözlő szavaira a román újságírók részéről Mille Konstantin, a kisebbségi újságírók nevében pedig Kádár Imre dr. válaszolt.

Masaryk magyar beszédet tartott. Párisból jelentik: Masaryk köztársasági elnök a Hradszinban két ezer szlovákiai földmivest fogadott és az üdvözlés után háromnegyedórás magyar beszédet tartott.

Hogy van, király? Londonból vidám esetet jelentenek. — György angol király a minap megtekintette a wembley kiállítást. A tömegben egy amerikai is volt a fiával. Mikor ez a királyt megpillantotta, odament hozzá és kezét nyújtva, kérdezte: — Hogy van, király? György király elmosolyodott, megrázta az amerikai kezét és elbeszélgetett vele.

Palesztina új főmegbízottja. Londonból jelentik: Palesztina főmegbízottjául Sámuel Herbert helyébe Biumer tábornagyot nevezték ki.

Májusi fagy. — Bukarestből táviratozzák: Az ország több részéből érkezett hivatalos jelentés szerint az időjárás rendkívül kedvezőtlenre fordult. Több helyen fagyott.

Nyílttér.

E rovat alatt közöltek nem felelős aszerkesztő.

A Romániai Grafikai Munkások Szövetsége helyi bizottságának.

Nem fentnevezett Szövetségnek válaszolok, mert az ma is szent előtem, hanem annak a néhány szaktársamnak, akik e név alá bujnak. Ezzel a nyilatkozáttal aztán tényleg bebizonyították, hogy Simon Józsefnek voltak a „hátaslovai”, mert hiszen sánda szemmel őt igyekeznek védeni. Ha önök kérték is az írást, neki kellett ezt előbb állítani. Én nem a mi ügyünket és pláne nem a munkásságot vittem az utcára, hanem egy polgári embert, aki megvádolt. Ennek a polgári embernek a portréját mutatom be. Én elhiszem, hogy fát önöknek, hogy Simon Józsefről lehúztam a leplet és ezért izzadták ki ezt a nyilatkozatot, de nem tehetek róla.

Egyébként tudom azt, hogy közöttünk kollégák és a világ proletárjai között is nagy és mélyreható elvi ellentétek vannak. Ennek az elvi ellentétnek a ki-robbanását látom most. Eddig ezt a harcot csak a kulisszák mögött folytatták. Ma már az utcára vitték — önök. Nem rég önöknek egyik kollégájuk juttatott a börtönbe. Most meg ez.

Mi jön még?...
Kijelentem, hogy bármi vagyok ma és bármi leszek a jövőben: ami ideálom volt, az ideálom lesz ez után is amíg e kerek világot taposom, de ez az ideálom — rosszul tudják — nem önök kollégáim, hanem a meggyőződéseim — elvem.

Jellinek Ede.

Értesítés!

A katonai ügyosztály udvarban Piata Bratianu (v. Deák-tér) 2. szám alatt levő

ócskaruha és régiség

kereskedésében a legelőnyösebb árak mellett veszek és eladok uraságoktól levett férfi ruhák, fémernyű és cipőket, régiségeket, szépirodolmi és tudományos könyveket, kisebb könyvtárakat, festményeket stb. Értékesebb ruhadarabokat bizonyos eladásra elfogadok és azokra előleget is adok. Csekély díjazásért kölcsön adok frakkot, szmokingot, zsakettet, szalon és alkalmi ruhákat. — Levélben vagy személyes meghívására házhoz is megyek.

Friedmann Sámuel
ócskaruha és régiség kereskedő.

Utlevel

vizumokat szerez gyorsan és pontosan. **futár: vasárnap, szerdán és pénteken.**

TEVJOVITS Satu-Mare

Piata Bratianu, Dácia udvar.

Scheimann cipője olcsó! Nagy választék!

Legpompásabb ingzefirek Fratii Friedmannál.

Ing-zefir occasio Friedmann Testvéreknél.

Tartós cipőket Egri kését Satu-Mare, Várdomb u. 91.

Vászoncipők
urmótcipők
Tenniszcipők
szandálok

Vajda
cipőáruházában
Püspöki-áruház.

Divat Girardi dupla fonásu selyem szallaggal
150 leu

Puha szalma amerikai facon **160 leu**

Ideal I-a Girardi **190 L**

Girardi panama fonásu **260 leu**

Elsőrangú gyári fehérneműek, nyakkendők, harisnyák, soknik, márkakalapok s az összes uri, női divatcikkekben üzletáthelyezés miatt mélyen leszálított árak

Dr. Feldner
és **Társánál**

A tavasz szinpompája ragyog az ingén
ha a hozzávaló legfinomabb **zefirt**
Friedmann Testvéreknél vásárolja.

Nyomatotta „Globus” Könyvnyomda gyorsajtóján, Satu-Maren, Str. Cuza Vodă No. 1. — Cenzurat. — Tip. No. 2.